

Syllabus Zedelijkheidswetgeving

Syllabus Zedelijkheidswetgeving

- Inhoud: Artikelen 239 t/m 251 en 254, 254a Wetboek van Strafrecht, inclusief de tekst van die artikelen die vanaf 1982 één of meer keren zijn gewijzigd.
- Aan het eind vind je artikel 167a van het Wetboek van Strafvordering (hoorrecht)
- Wijzigingen: Als een artikel op enig moment is gewijzigd, is éérs de huidige tekst opgenomen (grijs kader), met daarbij de laatste wijzigingen (**vetgedrukt**). Daarachter is de tekst opgenomen van de voorgaande versie(s) van het artikel met de wijzigingsdatum (in rode tekstkleur).
- Vervolging: Sinds 1 oktober 2002 is voor de opsporing en vervolging van geen enkel zedenmisdrijf nog een klacht vereist. Alle zedenmisdrijven zijn dus vanaf die datum ambtshalve vervolgbaar.
Wel dient bij met *name genoemde misdrijven (245, 247, 248a, 248d, 248e)* gepleegd t.a.v. een minderjarige het zgn. 'hoorrecht' in acht genomen te worden (art. 167a Sv). Indien er een klacht vereist is, staat dit expliciet bij het betreffende artikel vermeld.
- Bewijsmatrix zeden: Voor een uitgebreide uitleg van de huidige wetgeving wordt verwezen naar de bewijsmatrix zeden. De verwachting is dat er in augustus 2019 een nieuwe aangepaste versie verschijnt.
- Bijgewerkt: Tot 1 mei 2020
- Houd met de wijzigingen in de wetstekst rekening als je wordt geconfronteerd met feiten die 'gedateerd' zijn. In dergelijke gevallen geldt de wetstekst die op *dat moment* van kracht was.
- Houd zelf eventuele nieuwe wetswijzigingen na 1 mei 2019 bij.
- Redactie: Dhr. J.J.W. Veelen, docententeam zeden, Politieacademie, School voor Recherche, Team Thematische Opsporing, Cluster Zeden

Inhoudsopgave

<u>Zedenartikel</u>	<u>Onderwerp</u>	<u>Pagina</u>
239	schennis van de eerbaarheid	3
240	verspreiding van pornografische geschriften e.d.	4
240a	schadelijke vertoning aan jeugdigen beneden 16 jaar	5
240b	kinderpornografie	6
242	verkrachting	11
243	seksueel binnendringen wilsonbekwame	13
244	seksueel binnendringen (iemand beneden de 12 jaar)	16
245	seksueel binnendringen (iemand tussen 12 en 16 jaar)	18
246	feitelijke aanranding van de eerbaarheid	24
247	ontucht met wilsonbekwame of kind beneden de 16 jaar	26
248	strafverzwaring	33
248a	verleiding van een minderjarige tot ontucht	37
248b	jeugdprostitutie (ontucht met prostituee 16-18 jaar)	44
248c	aanwezigheid bij seksshows met minderjarige	45
248d	corrumpen van kinderen	46
248e	grooming	47
248f	door dwang aanzetten tot het plegen van ontucht met een derde	51
249	ontucht met misbruik van gezag/vertrouwen	52
250	koppelaarij	56
250bis	houden van bordelen	59
251	ontzetting van bepaalde rechten	59
254	ontuchtige handelingen met dieren	60
254a	dierenporno	61
167a SV	Hoorrecht	62

Art. 239 schennis van de eerbaarheid

(vanaf 21 mei 1986)
(Staatsblad 385/1985)

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft schennis van de eerbaarheid:

- 1° op of aan een plaats voor het openbaar verkeer bestemd;*
- 2° op een andere dan onder 1. bedoelde openbare plaats, toegankelijk voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar;*
- 3° op een niet openbare plaats, indien een ander daarbij zijns ondanks tegenwoordig is.*

Toelichting:

- Elke tot het geslachtsleven behorende, op opwekking of bevrediging van geslachtsdrift gerichte handeling, welke in het openbaar (of tegenover derden) verricht, algemene ergernis geeft.
- Niet elk seksueel gedrag levert schennis van de eerbaarheid op. Of dit het geval is moet worden bepaald aan de hand van de hier te lande heersende zeden welke worden bepaald door de bij een belangrijke meerderheid van het Nederlandse volk levende opvattingen.
- Dit artikel heeft betrekking op schennis van de eerbaarheid door fysieke handelingen. Als de eerbaarheid wordt geschonden door het tonen van afbeeldingen valt dit niet onder 239 Sr. Onder omstandigheden kan er wel sprake zijn van art. 240 Sr of 240a Sr. Het ongevraagd toezenden van blootfoto's via de telefoon is dus geen schennis als bedoeld in art. 239 Sr, maar dit kan wel 240 Sr, 240a Sr - of als dit vaak gebeurt belaging (artikel 285b Sr) - opleveren. Als de schennis uitsluitend bestaat uit woorden valt het eveneens niet onder art. 239 Sr. Onder omstandigheden kan er wel sprake zijn van belaging (artikel 285b Sr) of bedreiging (met verkrachting, 285 Sr).
- Het is niet vereist dat de persoon die met de schennis geconfronteerd wordt, dit als schokkend of kwetsend ervaart. Het artikel ziet namelijk toe op de algemene eerbaarheid en niet op de persoonlijke eerbaarheid. Dat neemt niet weg dat de gevolgen voor het slachtoffer van belang kunnen zijn voor bijv. de strafmaat, zodat hier in de aangifte wel aandacht aan besteed moet worden
- Naaktrecreatie levert geen schending op van art. 239 Sr. Naaktrecreatie op een ongeschikte plaats kan wel onder art 430a Sr (Naaktrecreatie buiten aangewezen plaats) vallen. Ook bij een bedekt geslachtsdeel (bijv. als de penis bedekt, maar duidelijk zichtbaar is door een geprepareerde legging, waarbij nadruk wordt gelegd op het geslachtsdeel) kan er sprake zijn van schennis.
- Schennis t.o.v. iemand beneden de leeftijd van 16 jaar kan onder bepaalde omstandigheden onder artikel 248d SR (corrumpieren) vallen.

Art. 240

verspreiding van pornografische geschriften e.d.

(vanaf 27 juli 1986)

(Staatsblad 385/1985)

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die weet of ernstige reden heeft om te vermoeden, dat een afbeelding of voorwerp aanstotelijk voor de eerbaarheid is en die afbeelding of dat voorwerp:

1°. op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd, openlijk tentoonstelt of aanbiedt;

2°. aan iemand, anders dan op diens verzoek, toezendt.

Toelichting:

- Bij een afbeelding moet gedacht worden aan een foto, tekening, prenten, platen, hologram, film, videoclip of beeld.
- Bij een voorwerp moet gedacht worden aan een object dat niet een afbeelding is, bijv. een kunstpenis.
- Aanstotelijk voor de eerbaarheid: Elke tot het geslachtsleven behorende, op opwekking of bevrediging van geslachtsdrift gerichte handeling, welke in het openbaar (of tegenover derden) verricht, algemene ergernis geeft

Art. 240a

schadelijke vertoning aan jongeren beneden 16 jaar

(vanaf 22 februari 2001)

(Staatsblad 586/2000)

*Met gevangenisstraf van ten hoogste **een jaar** of geldboete van de **vierde** categorie wordt gestraft hij die een afbeelding, een voorwerp **of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding** waarvan de vertoning schadelijk is te achten voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar, verstrekt, aanbiedt of vertoont aan een minderjarige van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze jonger is dan zestien jaar.*

Toelichting:

- Per **22 februari 2001** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.
- De gevangenisstraf is verhoogd naar **1 jaar**.
- **Gegevensdragers**: dit zijn o.a. videobanden, dvd's, floppy's, cd-roms, geheugenkaarten, harde schijven e.d. Dit bestanddeel maakt dat het verstrekken aan een jongere van bijv. een film- of videoband of andere gegevensdrager, waarop schadelijk materiaal is vastgelegd, ook binnen het bereik van deze bepaling valt. Daadwerkelijk kennis nemen van de gegevens die op de drager staan is dus niet vereist.

Art. 240a **schadelijke vertoningen**

(vanaf 21 mei 1986 tot 22 februari 2001)

(Staatsblad 385/1985)

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die een afbeelding of voorwerp, waarvan de vertoning schadelijk is te achten voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar, verstrekt, aanbiedt of vertoont aan een minderjarige van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze jonger is dan zestien jaar.

Toelichting:

- De plaats van handeling speelt geen rol
- Films vallen WEL onder dit artikel
- De geachte schadelijkheid is ter beoordeling aan de rechter

Art. 240b **kinderpornografie**

(vanaf 1 januari 2010)

(Staatsblad 544/2010)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken, verspreidt, **aanbiedt**, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert, **verwerft**, in bezit heeft **of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschaft**.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of een gewoonte maakt.

Toelichting:

- Per **1 januari 2010** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd;
- **Aanbieden** en **verwerven** zijn toegevoegd.
- **Aanbieden**: kan plaatsvinden in de vorm van verspreiden, openlijk tentoonstellen, in-, door- of uitvoeren. Met aanbieden wordt echter ook bedoeld het enkel *openstellen* van zgn. shared-mappen op het internet waarin zich kinderporno bevindt (door gebruikers van P2P-software) zonder bewuste actieve handelingen ter verspreiding.
- **Verwerven**: Met **verwerven** wordt bedoeld op het in bezit komen van het materiaal (waarop in bezit hebben dus zal volgen).
- Toevoeging van de zinsnede '**of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschaft**' Met dit bestanddeel wordt bedoeld op het opzettelijk opzoeken en bekijken van kinderporno zonder dit in bezit te nemen of te hebben (dus zonder het bijv. te downloaden). Het gaat om personen die over strafbaar materiaal beschikken en er desgewenst naar kijken, maar dit materiaal niet opslaan (incl. de zgn. 'online storage', toegang krijgen tot op afstand geplaatste bestanden). Het enkel 'kijken' is overigens niet strafbaar gesteld, om te voorkomen dat iemand die ongewild en ongevraagd met kinderporno geconfronteerd wordt, strafbaar zou zijn. Er moet tenminste sprake zijn van toegang verschaffen. Dit impliceert een actieve handeling die op het verkrijgen van die toegang gericht is (zoals tegen betaling, bijv. met creditcard, of met wachtwoorden en inloggegevens toegang verschaffen tot een site met kinderporno). Het bestanddeel impliceert dus een vorm van opzet. Opzet kan bijv. blijken uit het feit dat de link een indicatie bevat dat er sprake is van kinderpornografisch materiaal of uit het feit dat de verdachte de site eerder heeft kunnen constateren dat er sprake is van dergelijk materiaal en dit hem er niet van heeft weerhouden die site nogmaals te bezoeken.

Art. 240b **kinderpornografie**

(van 1 juli 2009 tot 1 januari 2010)

(Staatsblad 543/2009)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken, verspreidt, aanbiedt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert, verwerft, in bezit heeft of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschafft.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of een gewoonte maakt.

Toelichting:

- Per **1 juli 2009** is de strafbedreiging voor art. **240b lid 2 Sr** verhoogt van zes naar **acht jaar**; de wetgever benadrukt hiermee dat het stelselmatig bezitten, verspreiden en vervaardigen van kinderporno als een ernstig strafbaar feit wordt gezien en verruimt de opsporingsmogelijkheden (zoals opnemen vertrouwelijke communicatie door technisch hulpmiddel in een woning);
- Door genoemde verhoging van de maximumstraf voor art. 240b lid 2 kan nu ook vervolgd worden voor voorbereidingshandelingen (art. 46 Sr).
- Daarnaast betekent de verhoging van de strafbedreiging dat voor verdenking van art. 240b lid 2 Sr auditieve registratie van alle verhoren van verdachten en geplande verhoren van getuigen/aangevers verplicht is geworden op grond van de 'Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten' (vastgesteld op 6 april 2009).

Art. 240b **kinderpornografie**

(van 1 oktober 2002 – 1 juli 2009)

(Staatsblad 388/2002)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van **achtien** jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken **of schijnbaar is betrokken**, verspreidt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of **in bezit** heeft.

2. (oud lid 2 vervallen)

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of een gewoonte maakt.

Toelichting:

- De leeftijd is per **1 oktober 2002** verhoogd van 16 naar **18 jaar**. De afbeelding moet betrekking hebben op een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van **18 jaar** nog niet heeft bereikt.
- Toegevoegd is: '**of schijnbaar betrokken is**'. Ook virtuele kinderporno is nu strafbaar;
- 'In voorraad hebben' is vervangen door '**in bezit hebben**'. De oorspronkelijke tekst 'in voorraad hebben' leidde tot verwarring in de vervolging. Men neigde de betekenis daar aan toe te kennen 'in bezit hebben ter verspreiding'. Door de HR werd in NJ1998, 782 (niet gepubliceerd) geoordeeld dat ook het in bezit hebben voor eigen gebruik onder de term in voorraad hebben moest worden begrepen. Dit arrest is onder meer bevestigd in [ECLI:NL:PHR:2010:BL8772](#)
- Het in bezit hebben ten behoeve van de wetenschap, en voor educatieve en therapeutische doeleinden (was lid 2) is vanaf 1 oktober 2002 weer strafbaar; lid 3 is vernummerd tot lid 2.

Art. 240b **kinderpornografie**

(van 1 februari 1996 tot 1 oktober 2002)

(Staatsblad 575/1995)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste **vier jaren** of geldboete van de **vijfde** categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een **gegevensdrager**, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken, verspreidt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of in voorraad heeft.

2. **Niet strafbaar is degene, die een dergelijke afbeelding in voorraad heeft waarvan vaststaat dat hij deze voor een wetenschappelijk, educatief of therapeutisch doel gebruikt.**

3. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of een gewoonte maakt.

Toelichting:

- De gevangenisstraf is verhoogd van 3 maanden naar **4 jaar**, de geldboete is verhoogd van de derde categorie naar de **vijfde categorie**
- In een tussentijdse wijziging werd de term 'informatiedragers' vervangen door '**gegevensdragers**'. Dit was een 'cosmetische' wijziging waarin de terminologie werd aangepast aan die van de Wet Computercriminaliteit. Inhoudelijk had deze wijziging geen gevolgen.
- Uitgezonderd zijn tekeningen en overige als 'kunst' betitelde afbeeldingen (uiteindelijk ter beoordeling van de rechter);
- Bij vervaardigen en in voorraad hebben van kinderpornofilms e.d. is de noodzaak om aan te tonen dat het oogmerk van de dader was gericht op verspreiden enz. vervallen;
- **Toevoeging lid 2:** Strafuitsluitingsgrond: het in bezit hebben ten behoeve van de wetenschap, en educatieve en therapeutische doeleinden.
- **Toevoeging lid 3: Hiervan een beroep of gewoonte maakt:** Voor **gewoonte** is herhaling nodig die op het bestaan van een gewoonte duidt. De gewoonte kan worden afgeleid uit het aantal afbeeldingen die de verdachte heeft verzameld en de tijd die daarmee gemoeid was.
Bij **beroep** is er sprake van een oogmerk op herhaling om daarmee een bron van inkomsten te verschaffen. Er hoeft niet daadwerkelijk sprake te zijn van herhaling. Het oogmerk is voldoende.

Art. 240b **kinderpornografie**

([nieuw] vanaf 21 mei 1986 tot 1 februari 1996)

(Staatsblad 385/1985)

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een informatiedrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken, hetzij verspreidt of openlijk tentoonstelt, hetzij om verspreid of openlijk tentoongesteld te worden, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of in voorraad heeft.

Toelichting:

- Het misdrijf is overal te plegen;
- De afbeelding moet betrekking hebben op een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk beneden de 16 is, moet zijn betrokken;
- Informatiedragers zijn ook films en videobanden;
- Bij gevallen van vervaardigen en in voorraad hebben van kinderpornofilms e.d. moet aangetoond worden dat het oogmerk van de dader is om te verspreiden enz.

Art. 242 **verkrachting**

(vanaf 1 december 1991)

(Staatsblad 519/1991)

Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het ondergaan van handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt als schuldig aan verkrachting gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Per **1 december 1991** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd
- Verkrachting **binnen het huwelijk** is mogelijk;
- Zowel **mannen** als vrouwen kunnen slachtoffer zijn;
- Zowel mannen als **vrouwen** kunnen dader zijn;
- Ieder **anaal, oraal** en vaginaal contact kan als verkrachting gekwalificeerd worden, mits sprake is van 'seksueel binnendringen';
- Het begrip seksueel binnendringen is niet nader omschreven. Gezien de Memorie van Toelichting en jurisprudentie valt **ook het binnendringen met voorwerpen of andere lichaamsdelen** (dan het mannelijk geslachtsorgaan) onder dit begrip. Een ruime interpretatie dus;
- **Een feitelijkheid** is elke door het slachtoffer genoemde handeling of situatie die ertoe geleid heeft dat het slachtoffer zich niet (of niet langer) heeft verzet, en die niet onder geweld valt. Feitelijkheid is dus een ruimer begrip. Chantage bijvoorbeeld of misleiding kunnen onder dit begrip vallen. Erg belangrijk is om duidelijk te omschrijven *waarom* een slachtoffer zich gedwongen voelde. V.w.b. dit gedeelte van de tekst sluit dit artikel aan bij de tekst van het algemene dwangartikel (284 Sr.);
- Geweld kan ook zijn het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht (art.81 Sr.);
- Volgens Noyon-Langemeyer Remmelink veronderstelt dwingen, dat iemand zonder het dwangmiddel dat op hem/haar is toegepast niet zou hebben gehandeld of nagelaten, althans niet op het ogenblik waarop en in de omstandigheden waarin hij/zij thans gehandeld of niet gehandeld heeft.
- **Een afgedwongen tongzoen** kan **niet** meer als 'seksueel binnendringen' in de zin van artikel 242 Sr worden gekwalificeerd. (*HR 12 maart 2013, LJN BZ2653*). *Kan nog wel als aanranding (artikel 246 SR) gekwalificeerd worden.*

Art. 242 **verkrachting**

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35/1881 en 92/1984)

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een vrouw dwingt met hem buiten echt vleselijke gemeenschap te hebben, wordt als schuldig aan verkrachting gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Kan alleen door mannen gepleegd worden;
- Vrouwen kunnen als dader gestraft worden indien ze het feit uitlokken, doen plegen of medeplegen;
- Uitsluitend vrouwen kunnen slachtoffer zijn;
- De opzet van de dader moet gericht zijn op de vereniging van zijn geslachtsdeel met dat van de door hem aangerande vrouw;
- De dwang door bedreiging met geweld kan ook gericht zijn tot een ander dan hij, wie de bedreiging wordt toegevoegd;
- Er is geen sprake van verkrachting indien dader en slachtoffer gehuwd zijn;
- Het lostrekken van de kleren en het betasten van de vagina om haar te dwingen vleselijke gemeenschap te hebben, zijn uitvoeringshandelingen, geen voorbereidingshandelingen van dit misdrijf;
- Een zaadlozing is niet vereist.

Artikel 243

seksueel binnendringen wilsonbekwame

(vanaf 1 januari 2020)
(Staatsblad 37/2018 en 437/2019)

*Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan **een zodanige psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap** lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden, handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 januari 2020** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd
- Een zodanig gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens is vervangen door: **Een zodanige psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap**
- Hieronder valt ook dementie en de situatie dat het slachtoffer wel toestemming geeft maar deze toestemming is ingegeven of mede bepaald is door de stoornis/aandoening/handicap.
- Vast moet komen te staan dat het slachtoffer leed aan een psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap en dat hij daardoor niet of onvolkomen in staat was zijn wil ten aanzien van de seksuele handelingen te bepalen, kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden.
- Het gaat hierbij niet om een stoornis in het algemeen, maar om een stoornis waardoor de wil omtrent de ontuchtige handeling niet goed kan worden bepaald.

Art. 243

Seksueel binnendringen wilsonbekwame

(vanaf 1 oktober 2002)

(Staatsblad 388/2002)

*Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, **verminderd bewustzijn** of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanig gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden, handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 oktober 2002** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.
- Aan dit artikel is toegevoegd '**verminderd bewustzijn**':
Het gaat om situaties tussen waakzaamheid en bewusteloosheid in waarbij van de persoon in redelijkheid niet kan worden verwacht dat hij weerstand biedt. Bijv. sluimeren (halfslaap), in een alcohol- of drugsroes verkeren en mogelijk ook enorm vermoeid zijn. De term 'verminderd' verwijst naar een soort ondergrens.
- Misleiding (bijv. omtrent de identiteit van de verdachte) van iemand in een toestand van **verminderd bewustzijn** kan met dit begrip worden aangepakt. Dit in tegenstelling tot art. 242, waar misleiding geen dwang oplevert.
Degene die door eigen toedoen geraakt in een situatie van **verminderd bewustzijn** geeft vanzelfsprekend geen vrijbrief af voor zogenaamd vrijwillig vrijen.

Art. 243

seksueel binnendringen wilsonbekwame

(van 1 december 1991 tot 1 oktober 2002)

(Staatsblad 519/1991)

Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanig gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden, handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- De woorden 'buiten echt' zijn geschrapt;
- Daders kunnen zowel mannen als vrouwen zijn;
- Slachtoffers kunnen zowel mannen als vrouwen zijn;
- Toegevoegd: **met iemand van wie hij weet**. De dader moet wetenschap hebben van de gesteldheid van het slachtoffer. Het betreft een vorm van opzet. De (voorwaardelijke) opzet moet gericht zijn op de gesteldheid van het slachtoffer en de daaruit voortvloeiende weerloosheid van het slachtoffer
- Onmacht is gewijzigd in **lichamelijke** onmacht. Hieronder moet worden verstaan een toestand van fysieke weerloosheid die zijn oorzaak vindt in een bij het slachtoffer zelf bestaand lichamenlijk onvermogen tot handelen. Dit kan ook het geval zijn als het *lichamelijke onvermogen* (mede) psychisch van aard is, denk bijv. aan een toestand van trance of hypnose.
- Onder *lichamelijke onmacht* vallen dus o.a. (zwaar) lichamenlijk gehandicapt zijn, maar dus ook coma of diep slapen (dat laatste kan ook onder staat van bewusteloosheid vallen). In sommige gevallen kan een dergelijke fysieke weerloosheid ook worden veroorzaakt door een van buiten komende oorzaak (bijv. toedienen van slaapmiddelen, bewustzijnsverlagende middelen).
- Toegevoegd is: **dan wel aan een zodanig gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden**. **Gebrekkige ontwikkeling: bijv. zwakbegaafdheid. Ziekelijke stoornis: bijv. schizofrenie.**
MvT: De wet behelst niet een algemeen verbod op seksuele handelingen met psychisch gehandicaptten. Het gaat immers slechts om gebrekkige ontwikkelingen/stoornissen waardoor de wil omtrent de seksuele handeling niet goed kan worden bepaald.
In de toekomst worden de verouderde woorden 'een zodanige gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis van de geestesvermogen' mogelijk vervangen door 'een zodanige psychische stoornis of verstandelijke beperking'

Art. 243

gemeenschap met een bewusteloze of onmachtige vrouw

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35/1881 en 92/1984)

Hij die buiten echt vleselijke gemeenschap heeft met een vrouw van wie hij weet dat zij in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Daders zijn uitsluitend mannen, slachtoffers uitsluitend vrouwen;
- Dit artikel is niet van toepassing indien pleger en slachtoffer zijn gehuwd;
- De dader moet weten dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert;
- Een vrouw verkeert in staat van bewusteloosheid als zij buiten bewustzijn of buiten kennis is en/of in staat van onmacht als zij - van binnenuit - haar spieren of ledematen niet meer onder controle heeft. In die staat moet de vrouw verkeren en niet worden gebracht, omdat de wetgever het brengen in staat van bewusteloosheid of onmacht met het plegen van geweld gelijk heeft gesteld (zie art.81 Sr.);

Art. 244

seksueel binnendringen (iemand beneden de 12 jaar)

(vanaf 1 december 1991)

(Staatsblad 519/1991)

Hij die met iemand beneden de leeftijd van twaalf jaren handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- per **1 december 1991** is de tekst van artikel 244 SR voor het laatst gewijzigd.
- daders kunnen mannen en vrouwen zijn;
- Toegevoegd is '**met iemand**': slachtoffers kunnen jongens en meisjes zijn;
- Vleselijke gemeenschap is vervangen door '**handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam**': Het begrip ontuchtig is hier niet gebruikt, omdat **seksueel binnendringen** bij dergelijke jeugdige slachtoffers volgens de wetgever per definitie ontuchtig is, ook bij een gering leeftijdsverschil.
- **Met seksueel binnendringen** wordt bedoeld op genitaal, oraal of anaal binnendringen. Het gaat om ieder binnendringen van het lichaam met een seksuele strekking. Het likken van de vagina waarbij de dader met zijn vingers tussen de schaamlippen van het slachtoffer heeft gezeten kunnen daaronder vallen alsmede het binnengedrongen zijn of blijven. Alleen uitwendige aanraking is niet voldoende voor binnendringen.
- Voor binnendringen met een seksuele strekking is de subjectieve beleving bij verdachte en slachtoffer wel een aanwijzing maar niet beslissend. Zo is te beredeneren dat het op een seksuele wijze in de mond brengen van een flesje een seksuele strekking kan hebben, maar onder omstandigheden hoeft dat dus niet altijd het geval te zijn. Het moet gaan om een seksuele strekking.
- Het binnendringen kan ook met een voorwerp of met een dier geschieden. **Handelingen die mede bestaan uit het seksueel binnendringen**: seksuele handelingen die aan binnendringen voorafgaan, daarop volgen of daarmee gepaard gaan. Deze kunnen in de tenlastelegging worden meegenomen, mits deze in tijd niet te ver zijn verwijderd van het binnendringen.
- Het tongzoenen van iemand van beneden de leeftijd van twaalf jaren kan als seksueel binnendringen met iemand van beneden de leeftijd van twaalf jaren in de zin van artikel 244 Sr worden gekwalificeerd.
- Het speelt geen rol of de dader wel of niet weet dat het slachtoffer nog geen twaalf jaar oud is (de leeftijd is geobjectiveerd).
- Indien er sprake is van dwang dan is het verkrachtingsartikel van toepassing;

Art. 244

gemeenschap met een meisje beneden de 12 jaar

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35/1881 en 92/1984)

Hij die vleselijke gemeenschap heeft met een meisje beneden de leeftijd van twaalf jaren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Daders kunnen uitsluitend mannen, slachtoffers uitsluitend meisjes zijn;
- Niet van belang is van wie het initiatief uitgaat en evenmin of het gebeurt met of zonder toestemming van het meisje;
- Het speelt geen rol of de dader wel of niet weet dat het meisje nog geen twaalf jaar oud is (de leeftijd is geobjectiveerd);
- Indien er sprake is van dwang dan is het verkrachtingsartikel van toepassing;

Art. 245

seksueel binnendringen (iemand tussen 12 en 16 jaar)

(vanaf 1 oktober 2002)

(Staatsblad 388/2002)

Hij die met iemand, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Per **1 oktober 2002** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd
- Lid 2, 3 en 4 zijn vervallen.
- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers kunnen jongens en meisjes zijn;
- De dader hoeft de leeftijd niet te kennen;
- Indien er sprake is van dwang dan is het verkrachtingsartikel van toepassing;
- Ieder anaal, vaginaal of oraal contact valt onder dit artikel, mits er sprake is van seksueel binnendringen;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing.

Art. 245

seksueel binnendringen (iemand tussen 12 en 16 jaar)

(van 1 oktober 2000 tot 1 oktober 2002)

(Staatsblad 464/1999)

1. *Hij die met iemand, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.*

2. *Vervolging heeft, buiten de gevallen van de artikelen 248 en 249 en de gevallen waarin degene ten aanzien van wie het feit is gepleegd zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling, niet plaats dan op klacht.*

3. *Tot de klacht, bedoeld in het tweede lid is naast de wettelijk vertegenwoordiger in burgerlijke zaken, bedoeld in artikel 65, 1e lid, tevens bevoegd de Raad voor de Kinderbescherming.*

4. *In afwijking van het bepaalde in de artikelen 64 t/m 66 is degene ten aanzien van wie het feit is gepleegd te allen tijde tot de klacht gerechtigd, in dier voege dat de **termijn gedurende welke de klacht kan worden ingediend gelijk is aan de verjaringstermijn** bedoeld in art. 70.*

Vervolgbaar:

- Op klacht (absoluut klachtmisdrijf) tot 1 oktober 2002;
- In afwijking van het oude artikel waren ook het minderjarige slachtoffer en de Raad voor de Kinderbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar. Deze termijn ging pas in als het slachtoffer 18 jaar werd. (Nieuwe wetgeving m.i.v. 1 september 1994);
- Had het misdrijf zwaar lichamelijk letsel of de dood ten gevolg dan was het misdrijf ambtshalve vervolgbaar.

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers kunnen jongens en meisjes zijn;
- De dader hoeft de leeftijd niet te kennen;
- Indien er sprake is van dwang dan is het verkrachtingsartikel van toepassing;
- Ieder anaal, vaginaal of oraal contact valt onder dit artikel, mits er sprake is van seksueel binnendringen;

Art. 245

seksueel binnendringen (iemand tussen 12 en 16 jaar)

(van 1 september 1994 tot 1 oktober 2000)

(Staatsblad 529/1994)

1. *Hij die met iemand, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.*

2. *Vervolging heeft, buiten de gevallen van de artikelen 248 en 249, niet plaats dan op klacht.*

3. *Tot de klacht, bedoeld in het tweede lid is naast de wettelijke vertegenwoordiger in burgerlijke zaken, bedoeld in artikel 65, eerste lid, tevens bevoegd de raad voor de kindbescherming.*

4. *In afwijking van het bepaalde in de artikelen 64 tot en met 66 is degene ten aanzien van wie het feit is gepleegd te allen tijde tot de klacht gerechtigd, in dier voege dat de termijn gedurende welke de klacht kan worden ingediend eindigt op de dag waarop de verjaringstermijn, bedoeld in artikel 70, eindigt.*

Vervolgbaar:

- Op klacht (absoluut klachtmisdrijf);
- Ook de raad voor de kindbescherming is hier nu tot klacht bevoegd (lid 3), alsmede het slachtoffer zelf (lid 4).

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers kunnen jongens en meisjes van twaalf tot zestien jaar zijn;
- De dader hoeft de leeftijd niet te kennen;
- Belangrijkste wijziging is de einddatum waarop de klacht kan worden ingediend door het slachtoffer zelf (lid 4);
- Er kan samenloop zijn met bijvoorbeeld art. 249 Sr., dan ambtshalve vervolgbaar (lid 2).

Art. 245

seksueel binnendringen (iemand tussen 12 en 16 jaar)

(van 1 december 1991 tot 1 september 1994)

(Staatsblad 519/1991)

1. Hij die **met iemand**, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, **ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam**, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Vervolging heeft, buiten de gevallen van de artikelen 248 en 249, niet plaats dan op klacht.

3. Tot de klacht, bedoeld in het tweede lid is naast de wettelijke vertegenwoordiger in burgerlijke zaken, bedoeld in artikel 65, eerste lid, tevens bevoegd de raad voor de kindbescherming.

4. In afwijking van het bepaalde in de artikelen 64 tot en met 66 is degene ten aanzien van wie het feit is gepleegd te allen tijde tot de klacht gerechtigd, in dier voege dat de termijn gedurende welke de klacht kan worden ingediend gelijk is aan de verjaringstermijn bedoeld in artikel 70.

Vervolgbaar:

- op klacht (zie 'vorige' wettekst);
- ook de raad voor de kindbescherming is hier nu tot klacht bevoegd (lid 3), alsmede het slachtoffer zelf (lid 4).

Toelichting:

- daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- **met iemand**: slachtoffers kunnen jongens en meisjes van twaalf tot zestien jaar zijn;
- de dader hoeft de leeftijd niet te kennen;
- Toegevoegd is '**met iemand**': slachtoffers kunnen jongens en meisjes zijn;
- Vleselijke gemeenschap is vervangen door '**handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam**': Het begrip ontuchtig is hier niet gebruikt, omdat **seksueel binnendringen** bij dergelijke jeugdige slachtoffers volgens de wetgever per definitie ontuchtig is, ook bij een gering leeftijdsverschil. Met **seksueel binnendringen** wordt bedoeld op genitaal, oraal of anaal binnendringen. Het gaat om ieder binnendringen van het lichaam met een seksuele strekking. Het likken van de vagina waarbij de dader met zijn vingers tussen de schaamlippen van het slachtoffer heeft gezeten kunnen daaronder vallen alsmede het binnengedrongen zijn of blijven. Alleen uitwendige aanraking is niet voldoende voor binnendringen. Voor binnendringen met een seksuele strekking is de subjectieve beleving bij verdachte en slachtoffer wel een aanwijzing maar niet beslissend. Zo is te beredeneren dat het op een seksuele wijze in de mond brengen van een flesje een seksuele strekking kan hebben, maar onder omstandigheden hoeft dat dus niet altijd het geval te zijn. Het moet gaan om een seksuele strekking. Het binnendringen kan ook met een voorwerp of met een dier geschieden. **Handelingen die mede bestaan uit het seksueel**

binnendringen: seksuele handelingen die aan binnendringen voorafgaan, daarop volgen of daarmee gepaard gaan. Deze kunnen in de tenlastelegging worden meegenomen, mits deze in tijd niet te ver zijn verwijderd van het binnendringen. Het tongzoenen van iemand van iemand tussen de de leeftijd van 12 en 16 jaar kan als seksueel binnendringen met iemand die leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt in de zin van artikel 245 Sr worden gekwalificeerd.

- Er kan samenloop zijn met bijvoorbeeld art. 249 Sr., dan ambtshalve vervolgbaar (lid2).

Art. 245

gemeenschap met een vrouw tussen 12 en 16 jaar

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35/1881 en 92/1984)

1. Hij die buiten echt vleeselijke gemeenschap heeft met een vrouw die de leeftijd van twaalf maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Vervolging heeft, buiten gevallen van de artikelen 248 en 249, niet plaats dan op klacht.

Vervolgbaar:

- Op klacht (absoluut klachtmisdrijf);
- Klachtgerechtigd waren de ouders of voogd. Was één van hen dader dan waren tot klacht gerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, en bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen, een broer en een zuster;
- Was het slachtoffer met dispensatie van de koningin gehuwd, dan was zij door het huwelijk meerderjarig geworden, zodat in dat geval niemand tot het indienen van een klacht gerechtigd was;
- Had het misdrijf zwaar lichamelijk of de dood van het slachtoffer ten gevolg dan was het ambtshalve vervolgbaar;
- De klacht kon ingediend worden binnen drie maanden nadat de klachtgerechtigde kennis had genomen van het gepleegde feit.

Toelichting:

- Daders zijn uitsluitend mannen, slachtoffers uitsluitend meisjes van twaalf tot zestien jaar;
- Er moet sprake zijn van gemeenschap;
- De dader hoeft de leeftijd niet te kennen;
- Indien er sprake is van dwang dan is het verkrachtingsartikel van toepassing;
- Er kan samenloop zijn met bijvoorbeeld art. 249 Sr., dan ambtshalve vervolgbaar.

Art. 246

feitelijke aanranding van de eerbaarheid (vanaf 1 december 1991)

(Staatsblad 519/1991)

Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen, wordt, als schuldig aan feitelijke aanranding van de eerbaarheid, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Per **1 december 1991** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd
- Zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- **Een feitelijkheid** is elke door het slachtoffer genoemde handeling of situatie die ertoe geleid heeft dat het slachtoffer zich niet (of niet langer) heeft verzet, en die niet onder geweld valt. Feitelijkheid is dus een ruimer begrip. Chantage bijvoorbeeld of misleiding kunnen onder dit begrip vallen. Erg belangrijk is om duidelijk te omschrijven *waarom* een slachtoffer zich gedwongen voelde. Dit gedeelte van de tekst sluit dus aan bij de tekst van het algemene dwangartikel (284 Sr.);
- Volgens Noyon-Langemeyer R Emmelink veronderstelt dwingen dat iemand zonder het dwangmiddel dat op hem of haar is toegepast niet zou hebben gehandeld of nagelaten, althans niet op het ogenblik waarop en in de omstandigheden waarin hij of zij thans gehandeld of niet gehandeld heeft;
- Ontuchtige handelingen: Het begrip ontuchtige handelingen heeft een andere, meer geladen betekenis dan het begrip seksuele handelingen. Het gaat om handelingen van seksuele aard die in strijd met de sociaal-ethische norm zijn.
- Geweld kan ook zijn het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht (art. 81 Sr.);

Art. 246

feitelijke aanranding van de eerbaarheid

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35/1881 en 92/1984)

Hij die door geweld of bedreiging met geweld iemand dwingt tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen, wordt als schuldig aan feitelijke aanranding van de eerbaarheid, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Zowel dader als slachtoffer kunnen man of vrouw zijn;
- Indien de dader de dwang uitoefent door iets anders dan geweld of bedreiging met geweld, dan is dit artikel niet van toepassing. Dan valt te denken aan het algemene dwangartikel (284 Sr);
- Ontuchtige handelingen zijn handelingen die het geslachtsleven betreffen, met wellustige bedoelingen geschieden en het normaal ontwikkelde zedelijkheidsgevoel krenken;
- Vleselijke gemeenschap in echt en het zogenaamde 'minnespel' kunnen geen ontuchtige handelingen in het kader van dit artikel zijn, aldus Noyon-Langemeyer;

Art. 247

ontucht met wilsonbekwame of kind beneden 16 jaar

(vanaf 1 januari 2020)

(Staatsblad 37/2018 en 437/2019)

*Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een **zodanige psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap** lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 januari 2020** is de tekst in **deel 1** van dit artikel voor het laatst gewijzigd

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in drie delen, die afzonderlijk toegelicht worden:

Deel 1: *Hij die met iemand van hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een **zodanige psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap** lijdt, dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Hieronder valt ook dementie en de situatie dat het slachtoffer wel toestemming geeft maar deze toestemming is ingegeven of mede bepaald is door de stoornis/aandoening/handicap.
- Vast moet komen te staan dat het slachtoffer leed aan een psychische stoornis, psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap en dat hij daardoor niet of onvolkomen in staat was zijn wil ten aanzien van de seksuele handelingen te bepalen, kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden.
- Het gaat hierbij niet om een stoornis in het algemeen, maar om een stoornis waardoor de wil omtrent de ontuchtige handeling niet goed kan worden bepaald.
- Zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- De wetgever vereist dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of onmacht verkeert (niet gebracht is, want dat is geweld);
- De bescherming van fysiek weerlozen betreft hier ook personen wier psychische aandoening zo ernstig is dat een seksuele benadering geheel buiten hen om zal gaan;

- De dader moet weten dat het slachtoffer in die toestand verkeert;

Deel 2: *Hij die met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming, leeftijd is geobjectiveerd);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is *dit onderdeel* van het artikel niet van toepassing;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing).

Deel 3: *Hij die iemand beneden de leeftijd van zestien jaren tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen buiten echt met een derde verleidt.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;
- In dit deel van het artikel staat het *verleiden* centraal;
- Verleiden is 'brengen tot' of 'bewegen tot';

Art. 247

ontucht met wilsonbekwame of kind beneden 16 jaar (vanaf 1 oktober 2002)

(Staatsblad 388/2002)

*Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, **verminderd bewustzijn** of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

- *Per 1 oktober 2002 is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.*
- *Lid 2 en 3 zijn vervallen.*

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in drie delen, die afzonderlijk toegelicht worden:

Deel 1: *Hij die met iemand van hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt, dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Aan dit artikel is nu toegevoegd de term ‘**verminderd bewustzijn**’, mede naar aanleiding van het arrest van de ‘slapende vrouw’ (zie ook art. 243 Sr). Dit heeft betrekking op de toestand van ‘halfslaap’. In ieder geval gaat het hier om een fysieke toestand;
- Zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- De wetgever vereist dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of onmacht *verkeert* (niet gebracht is, want dat is geweld);
- De bescherming van fysiek weerlozen betreft hier ook personen wier psychische aandoening zo ernstig is dat een seksuele benadering geheel buiten hen om zal gaan;
- De dader moet weten dat het slachtoffer in die toestand verkeert;

Deel 2: *Hij die met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming, leeftijd is geobjectiveerd);

- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is *dit onderdeel* van het artikel niet van toepassing;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing).

Deel 3: *Hij die iemand beneden de leeftijd van zestien jaren tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen buiten echt met een derde verleidt.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;
- In dit deel van het artikel staat het *verleiden* centraal;
- Verleiden is 'brengen tot' of 'bewegen tot';

Art. 247

ontucht met wilsonbekwame of kind beneden 16 jaar

(van 1 oktober 2000 tot 1 oktober 2002)

(Staatsblad 464/1999)

1. *Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

2. *Indien de in het eerste lid bedoelde persoon beneden de leeftijd van zestien jaren, twaalf jaren of ouder is, heeft vervolging, buiten de gevallen van de artikelen 248 en 249, en de gevallen waarin die persoon zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen tegen betaling, niet plaats dan op klacht.*

3. *Het derde en vierde lid van artikel 245 zijn van overeenkomstige toepassing.*

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in drie delen, die afzonderlijk toegelicht worden:

Deel 1: *Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt, dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- De wetgever vereist dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert (niet gebracht is, want dat is geweld);
- De bescherming van fysiek weerlozen betreft hier ook personen wier psychische aandoening zo ernstig is dat een seksuele benadering geheel buiten hen om zal gaan;
- De dader moet weten dat het slachtoffer in die toestand verkeert;

Deel 2: *Hij die met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt.*

Vervolgbaar:

- Ambtshalve indien het slachtoffer beneden de 12 jaar is;
- Op klacht (tot 1 oktober 2002) indien het slachtoffer van 12 tot 16 jaar was, tenzij het misdrijf zwaar lichamenlijk letsel of de dood van het slachtoffer ten gevolge had; dan was het ambtshalve vervolgbaar, evenals wanneer sprake was van dwang, geweld, etc. of van een duidelijke 'afhankelijkheidsrelatie' zoals bijvoorbeeld art. 249 Sr;
- Klachtgerechtigd waren de ouders of voogd. Was een van hen dader dan waren tot

klacht gerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of bij het ontbreken van al die personen een broer of een zuster (art. 65);

- In afwijking van art. 65 waren ook het minderjarige slachtoffer, dat 12 jaar of ouder was en de Raad voor de kindbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar, welke termijn pas inging als het slachtoffer 18 jaar werd (wet van 1 sept. 1994).

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;

Deel 3: *Hij die iemand beneden de leeftijd van zestien jaren tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen buiten echt met een derde verleidt.*

Vervolgbaar:

- Ambtshalve, als het slachtoffer beneden de 12 jaar was;
- Op klacht (tot 1 oktober 2002) als het slachtoffer vanaf 12 tot 16 jaar was, tenzij het misdrijf zwaar lichamelijk letsel of de dood van het slachtoffer ten gevolge had; dan was het ambtshalve vervolgbaar, evenals ingeval van dwang, geweld etc. of indien sprake was van een in de wet genoemde 'afhankelijkheidsrelatie' (zie bijvoorbeeld 249 Sr);
- Klachtgerechtigd waren de ouders of voogd. Was een van hen dader dan waren tot klacht gerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen een broer en een zuster (art. 65);
- In afwijking van artikel 65 waren ook het minderjarige slachtoffer, dat 12 jaar of ouder was, en de Raad voor de Kinderbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar, welke termijn inging op het moment dat het slachtoffer 18 jaar werd (Wet van 1 sept. 1994).

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- de dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming, leeftijd is geobjectiveerd);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;
- In dit deel van het artikel staat het verleiden centraal;
- Verleiden is brengen tot of bewegen tot;

Art. 247

ontucht met wilsonbekwame of kind beneden 16 jaar

(van 1 december 1991 tot 1 oktober 2000)

(Staatsblad 519/1991)

1. *Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of lichamelijke onmacht verkeert, **dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden** of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

2. *Indien de in het eerste lid bedoelde persoon beneden de leeftijd van zestien jaren, twaalf jaren of ouder is, heeft vervolging, buiten de gevallen van de artikelen 248 en 249, niet plaats dan op klacht.*

3. *Het derde en vierde lid van artikel 245 zijn van overeenkomstige toepassing.*

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in drie delen, die afzonderlijk toegelicht worden:

Deel 1: *Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of lichamelijke onmacht verkeert, **dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt, dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden** ontuchtige handelingen pleegt.*

Vervolgbaar: Ambtshalve

Toelichting:

- Zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- De wetgever vereist dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert (niet gebracht is, want dat is geweld);
- De bescherming van fysiek weerlozen betreft hier ook personen wier psychische aandoening zo ernstig is dat een seksuele benadering geheel buiten hen om zal gaan;
- De dader moet weten dat het slachtoffer in die toestand verkeert;

Deel 2: *Hij die met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren, buiten echt ontuchtige handelingen pleegt.*

Vervolgbaar:

- Ambtshalve indien het slachtoffer beneden de 12 jaar is;
- Op klacht (tot 1 oktober 2002) indien het slachtoffer van 12 tot 16 jaar was, tenzij het misdrijf zwaar lichamelijk letsel of de dood van het slachtoffer ten gevolge had; dan was het ambtshalve vervolgbaar, evenals wanneer sprake was van dwang, geweld, etc. of van een duidelijke "afhankelijkheidsrelatie" zoals bijvoorbeeld art. 249 Sr;

- Klachtgerechtigd waren de ouders of voogd. Was een van hen dader dan waren tot klacht gerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of bij het ontbreken van al die personen een broer of een zuster (art. 65);
- In afwijking van art. 65 waren ook het minderjarige slachtoffer, dat 12 jaar of ouder was en de Raad voor de kinderbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar, welke termijn pas inging als het slachtoffer 18 jaar werd (Wet van 1 sept. 1994).

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming, leeftijd is geobjectiveerd);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;

Deel 3: *Hij die iemand beneden de leeftijd van zestien jaren tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen buiten echt met een derde verleidt.*

Vervolgbaar:

- Ambtshalve, als het slachtoffer beneden de 12 jaar was;
- Op klacht (tot 1 oktober 2002) als het slachtoffer vanaf 12 tot 16 jaar was, tenzij het misdrijf zwaar lichamelijk letsel of de dood van het slachtoffer ten gevolge had, dan was het ambtshalve vervolgbaar, evenals ingeval van dwang, geweld etc. of indien sprake was van een in de wet genoemde "afhankelijkheidsrelatie" (zie bijvoorbeeld 249 Sr);
- Klachtgerechtigd waren de ouders of voogd. Was een van hen dader dan waren tot klacht gerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen een broer en een zuster (art. 65);
- In afwijking van artikel 65 waren ook het minderjarige slachtoffer, dat 12 jaar of ouder was, en de Raad voor de Kinderbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar, welke termijn inging op het moment dat het slachtoffer 18 jaar werd (Wet van 1 sept. 1994).

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- slachtoffers zijn jongens of meisjes beneden de 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming, leeftijd is geobjectiveerd);
- Indien dader en slachtoffer zijn gehuwd is dit onderdeel van het artikel niet van toepassing;
- In dit deel van het artikel staat het verleiden centraal;
- Verleiden is brengen tot of bewegen tot;

Art. 247

ontucht met wilsonbekwame of kind beneden 16 jaar

(van 1 september 1886 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 35 / 1881 en 92/1984)

Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen of, buiten echt, van vleselijke gemeenschap met een derde verleidt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in drie delen, die afzonderlijk toegelicht worden.

Deel 1: *Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- zowel dader als slachtoffer kunnen mannelijk of vrouwelijk zijn;
- de wetgever vereist dat het slachtoffer in staat van bewusteloosheid of onmacht verkeert (niet gebracht! = geweld);
- de dader moet weten dat het slachtoffer in die toestand verkeert;

Deel 2: *Hij die met iemand beneden de leeftijd van 16 jaren ontuchtige handelingen pleegt.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers zijn jongens en meisjes beneden de leeftijd van 16 jaar;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten. Leeftijd is geobjectiveerd (absolute bescherming);

Deel 3: *Hij die iemand beneden de leeftijd van 16 jaar tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen of - buiten echt - van vleselijke gemeenschap met een derde verleidt.*

Toelichting:

- In dit deel van het artikel staat het verleiden centraal;
- Verleiden is brengen tot of bewegen tot;
- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn als het om ontuchtige handelingen gaat;
- Slachtoffers kunnen jongens en meisjes beneden de 16 jaar zijn als het gaat om ontuchtige handelingen;
- Slachtoffers kunnen alleen meisjes beneden de 16 jaar zijn als het gaat om vleselijke gemeenschap buiten echt;

Art. 248

gevallen van strafverzwaring

(vanaf 1 maart 2014)

Staatsblad 74/2014

1. *De in de artikelen 240b, 242 tot en met 247, 248a tot en met **248f**, 249 en 250 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien het feit wordt gepleegd door twee of meer verenigde personen.*
2. *De in de artikelen 240b, 242 tot en met 247 en 248a tot en met **248f** bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien de schuldige het feit begaat tegen zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent, een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte.*
3. ***De in de artikelen 240b, 244, 245, 248a tot en met 248f, 249, eerste lid, en 250 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien de schuldige het feit begaat tegen een persoon bij wie misbruik van een kwetsbare positie wordt gemaakt.***
4. ***De in de artikelen 242, 246 en 249, tweede lid, bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien de schuldige het feit begaat tegen een persoon beneden de leeftijd van achttien jaar bij wie misbruik van een kwetsbare positie wordt gemaakt.***
5. *De in de artikelen 240b, 244, 245, 248a tot en met 248f, 249, eerste lid, en 250 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien het feit is voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld.*
6. ***De in de artikelen 242, 243, 246, 247 en 249, tweede lid, bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien de schuldige het feit begaat tegen een persoon beneden de leeftijd van achttien jaar en het feit is voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld.***
7. *Indien een der in de artikelen 240b, 243, 245 tot en met 247, 248a, 248b, **248f** en 249 omschreven misdrijven zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*
8. *Indien een der in de artikelen 240b, 242, 243 tot en met 247, 248a, 248b, **248f** en 249 omschreven misdrijven de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*

Toelichting:

- Per **1 maart 2014** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.
- Artikel 248 bevat strafverzwarende omstandigheden voor bepaalde zedenmisdrijven. Het gaat om het in vereniging plegen van misdrijven (lid 1, sinds 1 januari 2010), bepaalde verhoudingen tot het slachtoffer (lid 2, sinds 1 januari 2010), misbruik maken van een kwetsbare positie van een slachtoffer dat jonger is dan 18 jaar (lid 3 en 4, sinds 1 maart 2014), als het misdrijf wordt voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld en het slachtoffer jonger is dan 18 jaar (lid 5 en 6, sinds 1 maart 2014) misdrijven die zwaar lichamelijk letsel tot gevolg hebben of waarvan levensgevaar te duchten was (lid 7) en misdrijven die de dood ten gevolge hebben (lid 8).
- Lid 1: Het gaat hier om personen die samen een delict plegen. Het gaat om medeplegen. Het is onvoldoende als er één pleger en één of meerdere medeplechtigen zijn.
- Lid 3 en 4: Een slachtoffer in een kwetsbare positie is bijvoorbeeld een gehandicapt kind of een kind met een geestelijke stoornis. Het bewijs voor het bestanddeel misbruik zal in voorkomende situaties vrij eenvoudig kunnen worden geleverd, omdat misbruik van de positie van het slachtoffer al snel besloten ligt in het plegen van het strafbare feit bij een dergelijk slachtoffer. Daarvoor is voldoende dat de dader zich bewust is van de feitelijke omstandigheden van het slachtoffer.
- Lid 5 en 6: Het gaat om geweld en niet ook om bedreiging met geweld. In principe gaat het bij geweld om het aanwenden van fysieke kracht van niet al te geringe intensiteit, maar het begrip geweld wordt ruim uitgelegd: het hoeft niet per se fysiek van aard te zijn. Onder geweld wordt ook verstaan het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht (art. 81 Sr).
- Lid 7 en 8: *zwaar lichamelijk letsel of de dood ten gevolge heeft...* Het gevolg moet intreden bij de persoon tegen wie het misdrijf is gepleegd. Wanneer iemand beneden de leeftijd van 16 jaar wordt verleid tot ontuchtige handelingen met een derde (art. 247), dan zal alleen het gevolg in aanmerking komen dat zich openbaart bij degene die verleid is en niet de derde. Het is voldoende als het gevolg is ingetreden door het misdrijf. Er hoeft geen sprake te zijn van opzet op het gevolg. Het lijkt erop dat een HIV-besmetting door rechters als zwaar lichamelijk letsel wordt gezien. Lid 3: *levensgevaar voor een ander te duchten...* *Levensgevaar is te duchten* als van tevoren voor het ontstaan daarvan redelijkerwijs gevreesd moet worden. Of dit zo is hangt af van de omstandigheden van het geval. In Noyon, Langemeijer en Remmelink wordt –ondanks de HIV-arresten- niet uitgesloten dat onbeschermd geslachtsverkeer door iemand die HIV-dragers is onder deze strafverzwaring zou kunnen vallen.

Art. 248 gevallen van strafverzwaring

(vanaf 1 januari 2010)
(Staatsblad 544/2010)

1. *De in de artikelen 240b, 242 tot en met 247, 248a tot en met 248e, 249 en 250 bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien het feit wordt gepleegd door twee of meer verenigde personen.*
2. *De in de artikelen 240b, 242 tot en met 247 en 248a tot en met 248e bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien de schuldige het feit begaat tegen zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent, een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte.*
3. *Indien een der in de artikelen 240b, 243, 245 tot en met 247, 248a, 248b en 249 omschreven misdrijven zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*
4. *Indien een der in de artikelen 240b, 242 tot en met 247, 248a, 248b en 249 omschreven misdrijven de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*

Toelichting:

- **Per 1 januari 2010 zijn lid 1 en 2 dit artikel toegevoegd;** in de wetgevingsgeschiedenis zijn geen bijzondere argumenten voor deze wijziging te vinden, anders dan een 'gewone' noodzakelijke strafverzwaring; oude lid 1 en 2 zijn vernummerd naar lid 3 en 4;
- Als logisch gevolg van deze wijziging wordt het eenvoudiger een hogere strafeis bij het plegen van het feit door meerdere verenigde personen of ten aanzien van bepaalde, in afhankelijkheidsrelatie tot de verdachte(n) staande kinderen te onderbouwen;
- Lid 3 en 4: *zwaar lichamelijk letsel of de dood ten gevolge heeft...* Het hier bedoelde gevolg moet ondervonden worden door de persoon tegen wie het misdrijf is gepleegd. Wanneer dit nu bestaat in het verleiden van iemand beneden 16 jaar tot ontuchtige handelingen met een derde (art. 247), dan zal alleen het gevolg in aanmerking komen dat zich openbaart bij degene die verleid is. Bijvoorbeeld wanneer de verleide jeugdige bij het seksuele contact een ernstige ziekte oploopt. Degene met wie de ontucht is bedreven, staat buiten dát misdrijf van art. 247 Sr.
- Lid 3: *levensgevaar voor een ander te duchten...* Levensgevaar is te duchten als van tevoren voor het ontstaan daarvan redelijkerwijs gevreesd moet worden. Of levensgevaar is te duchten hangt af van de omstandigheden van het geval. Denk bv. aan onbeschermd geslachtsverkeer door iemand die HIV-drager is en waardoor mogelijk levensgevaar voor de ander te duchten is.
- NB: de HIV zaak Groningen, LJN: BL0315, Gerechtshof Leeuwarden, 22-1-2010, het inspuiten met HIV-besmet bloed, is volgens het Gerechtshof beschouwd als het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel. Hiervoor moet er een causaal verband zijn tussen de gedraging en het gevolg daarvan. Het Hof achtte dit bewezen, art. 302 en 303 Sr.

Art. 248

gevallen van strafverzwaring

(van 1 juli 2009 – 1 januari 2010)

(Staatsblad)

1. *Indien een der in de artikelen 240b, 243, 245 tot en met 247, 248a, 248b en 249 omschreven misdrijven zwaar lichamenlijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **vijftien** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*
2. *Indien een der in de artikelen 240b, 242 tot en met 247, 248a, 248b en 249 omschreven misdrijven de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **achttien** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*

Toelichting:

- Per 1 juli 2009 is de maximale strafbedreiging in lid 1 verhoogd naar 15 jaar en in lid 2 naar 18 jaar. In de wetgevingsgeschiedenis zijn geen bijzondere argumenten voor deze wijziging te vinden, anders dan een 'gewone' noodzakelijke strafverzwaring.

Art. 248

gevallen van strafverzwaring

(van 1 januari 2005 – 1 juli 2009)

(Staatsblad 645/2004)

1. *Indien een der in de artikelen **240b**, 243, 245 tot en met 247, **248a**, **248b** en **249** omschreven misdrijven zwaar lichamenlijk letsel ten gevolge heeft **of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is**, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **twaalf** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*
2. *Indien een der in de artikelen **240b**, 242 tot en met 247, **248a**, **248b** en **249** omschreven misdrijven de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **vijftien** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*

Art. 248

gevallen van strafverzwaring

(vanaf 1 september 1886 tot 1 januari 2005)

(Staatsblad 35/1881 en 91/1984)

1. *Indien één der in de artikelen 243 en 245-247 omschreven misdrijven zwaar lichamenlijk letsel tengevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **twaalf** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*
2. *Indien een der in de artikelen 242-247 omschreven misdrijven de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste **vijftien** jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.*

Art. 248a verleiding van een minderjarige tot ontucht

(vanaf 1 maart 2019)

(Staatsblad 2018, 322)

*Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt **of iemand die zich, al dan niet met een technisch hulpmiddel, waaronder een virtuele creatie van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, voordoet als een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt**, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 maart 2019** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.
- Tekstuele wijziging in art. 248a: **De beschermingsomvang wordt zodanig uitgebreid dat de strafbaarstelling ook ziet op het benaderen voor seksuele doeleinden van iemand die zich voordoet als iemand die de leeftijd achttien jaren nog niet heeft bereikt**.
- De daadwerkelijke betrokkenheid van een minderjarige behoeft niet te worden bewezen.
- Ook als de persoon die betrokken is ouder is, kan sprake zijn van een strafbare gedraging, als bewezen kan worden dat deze zich voordeed als een minderjarige.
- Met de verruiming van de strafbaarstellingen wordt de inzet van de zogenaamde 'lokpuber' mogelijk. Ook kan, anders dan thans het geval is, tot een bewezenverklaring worden gekomen als degene die zich voordoet als de minderjarige een ouder of een oudere broer of zus is die, bijv. op verzoek van het onraad ruikende kind, de chat heeft overgenomen.
- De chatpartner en de beoogde ontmoetingspartner hoeven dus niet dezelfde persoon te zijn. Voor het bewijs van het oogmerk is voldoende dat de verdachte aantoonbaar zijn zinnen heeft gezet op willekeurig welke achttien minner.
- Vooropgesteld kan worden dat opsporingsambtenaren volgens bestendige rechtspraak van de HR op basis van algemene taakstellende bepalingen (art. 3 Politiewet 2012 en 141 Sv) onder voorwaarden bevoegd zijn tot het inzetten van "lokmiddelen". Eén van de voorwaarden is dat de verdachte door het optreden van de opsporingsambtenaar niet wordt gebracht tot andere handelingen dan die waarop zijn opzet reeds tevoren was gericht (Tallon-criterium). In de praktijk betekent dit (wat betreft de inzet van de lokpuber) dat een opsporingsambtenaar in beginsel zelf de communicatie niet start, maar afwacht totdat iemand contact met hem legt voor seksuele doeleinden. Voor zover in de opsporingspraktijk gebruik gemaakt gaat worden van bewegende animaties waarachter een opsporingsambtenaar schuil gaat zal het Tallon-criterium in acht genomen dienen te worden.
- De ontucht hoeft niet 'met hem' gepleegd te worden (de ontuchtige handelingen hoeven niet met de dader *gepleegd* te worden);
- De dader kan een man of een vrouw zijn;

- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, pleegt hij een opzettelijk; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van 'uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht':
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen;
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Kan eventueel ook art. 249 Sr opleveren;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing

Art. 248a verleiding van een minderjarige tot ontucht

(vanaf 1 januari 2005)
(Staatsblad 645/2004)

*Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding **een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt**, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 januari 2005** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd;
- Tekstuele wijziging in art. 248a Sr ivm de term minderjarigheid: is nu '**persoon van wie hij weet of moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt**';
- De ontucht hoeft niet 'met hem' gepleegd te worden (de ontuchtige handelingen hoeven niet met de dader *gepleegd* te worden);
- De dader kan een man of een vrouw zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, pleegt hij een opzetdelict; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van 'uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht':
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen;
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Kan eventueel ook art. 249 Sr opleveren;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing

Art. 248a

verleiding van een minderjarige tot ontucht

(vanaf 1 oktober 2002 - 1 januari 2005)

(Staatsblad 388/2002)

*Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een minderjarige, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, opzettelijk beweegt **ontuchtige handelingen te plegen** of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Lid 2 is vervallen

Toelichting:

- Door de wijziging is ook de bezoeker of toeschouwer van een seksshow nu strafbaar;
- Door de wijziging hoeft de ontucht **niet meer "met hem"** gepleegd te worden;
- De ontuchtige handelingen hoeven niet met de dader gepleegd te worden;
- De dader kan een man of een vrouw zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer minderjarig is, pleegt hij een opzetdelict; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van "uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht":
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen.
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Kan eventueel ook art. 249 opleveren;
- Het *hoorrecht* (art. 167a Sv, zie pagina 62) is van toepassing..

Art. 248a

verleiding van een minderjarige tot ontucht

(van 1 oktober 2000 tot 1 oktober 2002)

(Staatsblad 464/1999)

(DIT ARTIKEL WAS VOOR 1-10-2000 GENUMMERD 248ter)

- 1. Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een **minderjarige**, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen met hem te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van te hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*
- 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 245 zijn overeenkomstig van toepassing.*

Vervolgbaar:

- Op klacht tot 1 oktober 2002 (absoluut klachtmisdrijf);
- In afwijking van het oude artikel waren ook de minderjarige en de Raad voor de Kinderbescherming klachtgerechtigd;
- Voor het minderjarige slachtoffer gold een klachttermijn van 12 jaar, welke termijn inging op het moment dat het slachtoffer 18 jaar werd (wet van 1 sept. 1994). Voor de overige klachtgerechtigden gold dus niet zoals bij het oude artikel de klachttermijn van 6 maanden maar de normale termijn n.l. de klacht kon ingediend worden binnen drie maanden nadat de klachtgerechtigde kennis had genomen van het gepleegde feit;
- Had het misdrijf zwaar lichamelijk letsel of de dood ten gevolg dan was het misdrijf ambtshalve vervolgbaar.

Toelichting:

- De dader kan een man of een vrouw zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer minderjarig is, pleegt hij een opzetdelict; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van 'uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht':
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen.
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Kan eventueel ook art. 249 Sr opleveren;
- De term 'van onbesproken gedrag' is nu uit de wettekst verwijderd.

Art. 248ter

verleiding van een minderjarige tot ontucht

(van 1 december 1991 tot 1 oktober 2000)

(Staatsblad 519/1991)

(DIT ARTIKEL IS PER 1 OKTOBER 2000 GEWIJZIGD EN OMGENUMMERD NAAR ART. 248a)

- 1. Hij die door giften of beloften van geld of goed misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een minderjarige van onbesproken gedrag, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen met hem te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*
- 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 245 zijn van overeenkomstige toepassing.*

Vervolgbaar:

- Op klacht (absoluut klachtmisdrijf);
- Klachtgerechtigde is het minderjarige slachtoffer, tenzij die jonger is 16 jaar. Dan zijn klachtgerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen, een broer en een zuster;
- In afwijking van artikel 66 is de klachttermijn van dit artikel zes maanden.

Toelichting:

- De dader kan een man of een vrouw zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer minderjarig is, pleegt hij een opzetsdelict; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van 'uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht':
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen.
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Het minderjarige slachtoffer moet van onbesproken gedrag zijn. Dit geldt op seksueel gebied;
- Kan eventueel ook art. 249 Sr opleveren.

Art. 248ter

verleiding van een minderjarige tot ontucht

(van 13 augustus 1936 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 203/1936 en 92/1984)

1. *Hij die door giften of beloften van geld of goed misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een minderjarige van onbesproken gedrag, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen met hem te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*
2. *Vervolging heeft niet plaats dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is gepleegd.*
3. *De termijn bedoeld in artikel 66 belooft voor deze klacht zes maanden.*

Vervolgbaar:

- Op klacht (absoluut klachtmisdrijf);
- Klachtgerechtigde is het minderjarige slachtoffer, tenzij die jonger is 16 jaar. Dan zijn klachtgerechtigd: de toeziend curator, de echtgenoot, een bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen, een broer en een zuster;
- In afwijking van artikel 66 is de klachttermijn van dit artikel zes maanden.

Toelichting:

- De dader kan een man of een vrouw zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn;
- Het initiatief moet bij de dader liggen;
- Indien de dader weet dat het slachtoffer minderjarig is, pleegt hij een opzettelijk delict; indien hij dit redelijkerwijs moest vermoeden een schuld misdrijf;
- Giften en beloften mogen slechts geld of goed omvatten;
- Voorbeelden van 'uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht':
 - de inwonende zoon van 19 jaar die de minderjarige hulp in de huishouding van zijn ouders beweegt tot het dulden van ontuchtige handelingen. Er bestaat tussen de zoon des huize en de hulp geen gezagsverhouding, maar wel een feitelijke verhouding, waaruit voor de zoon enig overwicht voortvloeit of voort kan vloeien;
 - afdelingshoofd met minderjarige werkneemster (ongewenste intimiteiten op de werkvloer);
 - huisvriend van moeder en inwonende kinderen.
- Onder misleiding kunnen eventueel trouwbeloften vallen;
- Het minderjarige slachtoffer moet van onbesproken gedrag zijn. Dit geldt op seksueel gebied;
- Kan eventueel ook art. 249 opleveren.

Art. 248b

jeugdprostitutie (ontucht met prostituee 16-18 jaar)

(NIEUW vanaf 1 oktober 2000)

(Staatsblad 464/1999)

Hij die ontucht pleegt met iemand die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling en die de leeftijd van zestien, maar nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- In dit artikel is de klant van een minderjarige (i.c. 16- of 17- jarige) prostituee strafbaar.
- Voor klanten van prostituees jonger dan 16 jaar hoeft niets apart geregeld te worden, omdat in de zedenwetgeving seksuele handelingen met kinderen jonger dan 16 jaar al strafbaar waren (en blijven).

Art. 248c
aanwezigheid bij seksshows met minderjarigen
(vanaf 1 januari 2005)
(Staatsblad 645/2004)

*Hij die opzettelijk aanwezig is bij het plegen van ontuchtige handelingen door een **persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt** dan wel bij het vertonen van afbeeldingen van dergelijke handelingen in een daarvoor bestemde gelegenheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 januari 2005** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd;
- Tekstuele wijziging ivm de term minderjarigheid: is nu 'persoon van wie hij weet of moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt'
- Dit artikel is van toepassing op de toeschouwer van een live seksshows, b.v. een peepshow;
- Ook de toeschouwer en bezoeker bij een kinderpornovoorstelling is nu strafbaar.

Art. 248c
Aanwezigheid bij seksshows met minderjarigen
(NIEUW vanaf 1 oktober 2002 – 1 januari 2005)
(Staatsblad 388/2002)

Hij die opzettelijk aanwezig is bij het plegen van ontuchtige handelingen door een minderjarige wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden dan wel bij het vertonen van afbeeldingen van dergelijke handelingen in een daarvoor bestemde gelegenheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- Dit artikel is van toepassing op de toeschouwer van een live seksshows, b.v. een peepshow;
- Ook de toeschouwer en bezoeker bij een kinderpornovoorstelling is nu strafbaar.

Art. 248d

corrumperen van kinderen

(NIEUW vanaf 1 januari 2010)

(Staatsblad 543/544)

Hij die een persoon van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, met ontuchtig oogmerk ertoe beweegt getuige te zijn van seksuele handelingen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- Het gaat hier om het opzettelijk laten aanschouwen van seksueel misbruik of seksuele handelingen aan personen onder de 16 jaar voor seksuele doeleinden;
- Schennis t.o.v. iemand beneden de leeftijd van 16 jaar kan in sommige gevallen onder artikel 248d SR vallen.
- Met ontuchtig oogmerk: wanneer een kind voor seksuele doeleinden wordt geconfronteerd met seksueel misbruik of seksuele handelingen, kan het kind toekomstige gedragingen die als ontucht moeten worden aangemerkt, als normaal gaan ervaren. Tegen een dergelijke scheefgroei in de seksuele en persoonlijke ontwikkeling dient volgens de wetgever het kind te worden beschermd; corrumperen betekent 'bederven (op zedelijkheidsgebied)';
- Voor strafbaarheid is niet vereist dat het kind zelf participeert in de seksuele handelingen waarvan hij of zij getuige is;
- Confrontatie met seksuele handelingen in het kader van seksuele voorlichting en seksuele ervaringen die onderdeel uitmaken van de normale seksuele ontwikkeling van opgroeiende kinderen, vallen buiten de reikwijdte van de strafbaarstelling (dan ontbreekt het ontuchtig oogmerk);
- Opzet op de leeftijd is niet geobjectiveerd ('weet of redelijkerwijs moet vermoeden'); met name als het gaat om contacten die gelegd en gevoerd worden via internet, waar gebruikelijk is dat men zijn ware identiteit en dus leeftijd verhult, kan het lastig zijn te bewijzen dat de verdachte wist of redelijkerwijs kon vermoeden dat het betreffende kind onder de 16 jaar was; ook indien in de contacten bijvoorbeeld een webcam gebruikt is, waarvan de beelden doorgaans niet erg helder zijn, geldt hetzelfde;
- Door opname van dit artikel in art. 67 Sv, behoren diverse bijzondere opsporingsbevoegdheden (met name valt te denken aan de verschillende bevoegdheden om vastgelegde gegevens te vorderen en van veroordeelden voor dit delict DNA-materiaal af te nemen) en dwangmiddelen, zoals de toepassing van voorlopige hechtenis, tot de mogelijkheden;
- Door opname van dit artikel in art. 167a Sv, is ook het zogenaamde 'hoorrecht' van toepassing. (zie pagina 62)

Art. 248e grooming

(Vanaf 1 maart 2019)

(Staatsblad 2018, 322)

Hij die door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst aan een persoon die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt **of iemand die zich, al dan niet met een technisch hulpmiddel, waaronder een virtuele creatie van een persoon die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, voordoet als een persoon die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt** een ontmoeting voorstelt met het oogmerk ontuchtige handelingen met een persoon die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt te plegen of een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij een persoon die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt is betrokken te vervaardigen, wordt, indien hij enige handeling onderneemt tot het verwezenlijken van die ontmoeting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of een geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- Per **1 maart 2019** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd.
- Tekstuele wijziging in art. 248e: **De beschermingsomvang wordt zodanig uitgebreid dat de strafbaarstelling ook ziet op het benaderen voor seksuele doeleinden van iemand die zich voordoet als iemand die de leeftijd zestien jaren nog niet heeft bereikt**.
- De daadwerkelijke betrokkenheid van iemand beneden de leeftijd van zestien jaren hoeft niet te worden bewezen. Ook als de persoon die betrokken is ouder is, kan sprake zijn van een strafbare gedraging, als bewezen kan worden dat deze zich voordeed als een minderjarige.
- Met de verruiming van de strafbaarstellingen wordt de inzet van de zogenaamde 'lokpuber' mogelijk. Ook kan, anders dan thans het geval is, tot een bewezenverklaring worden gekomen als degene die zich voordoet als de minderjarige een ouder of een oudere broer of zus is die, bijv. op verzoek van het onraad ruikende kind, de chat heeft overgenomen.
- De chatpartner en de beoogde ontmoetingspartner hoeven dus niet dezelfde persoon te zijn. Voor het bewijs van het oogmerk is voldoende dat de verdachte aantoonbaar zijn zinnen heeft gezet op willekeurig welke zestienminner.
- Vooropgesteld kan worden dat opsporingsambtenaren volgens bestendige rechtspraak van de HR op basis van algemene taakstellende bepalingen (art. 3 Politiewet 2012 en 141 Sv) onder voorwaarden bevoegd zijn tot het inzetten van "lokmiddelen". Eén van de voorwaarden is dat de verdachte door het optreden van de opsporingsambtenaar niet wordt gebracht tot andere handelingen dan die waarop zijn opzet reeds tevoren was gericht (Tallon-criterium). In de praktijk betekent dit (wat betreft de inzet van de lokpuber) dat een opsporingsambtenaar in beginsel zelf de communicatie niet start, maar afwacht totdat iemand contact met hem legt voor seksuele doeleinden. Voor zover in de opsporingspraktijk gebruik gemaakt gaat worden van bewegende animaties waarachter een opsporingsambtenaar schuil gaat zal het Tallon-criterium_in acht genomen dienen te worden.

- De strafbaarstelling richt zich nadrukkelijk op het grijze gebied waarin nog geen sprake is van het plegen van daadwerkelijk seksueel misbruik, maar waar wel misbruik wordt gemaakt van de open communicatiemogelijkheden op internet om kinderen te benaderen en tot misbruik te verleiden.;
- Onder 'grooming' wordt verstaan: het door een volwassen persoon op internet (in het bijzonder sociale netwerk- en profielsites, chatrooms, nieuwsgroepen, etc.) actief benaderen en verleiden van minderjarigen met als uiteindelijk doel het plegen van seksueel misbruik of het vervaardigen van kinderpornografisch materiaal met die minderjarige; grooming is veelal een langer lopend proces waarbij de dader door veelvuldig chat- en e-mailcontact langzaam het vertrouwen wint van het kind, het kind verleidt tot het delen van intimiteiten en op die wijze het kind in de digitale wereld vatbaar maakt voor seksueel misbruik in de fysieke wereld;
- Ook het gebruik van mobiele telefonie valt onder de bepaling; kinderen maken immers op steeds jongere leeftijd en steeds meer gebruik van de SMS, MMS, WhatsApp en e-mail functionaliteiten van mobiele telefoons. Het is niet uitgesloten dat 'grooming' ook via die wegen plaatsvindt;
- Voor strafbaarheid is niet vereist dat het contact op internet daadwerkelijk leidt tot fysiek contact tussen kind en dader, of een feitelijk door het kind gepleegde seksuele handeling (zoals vereist in art. 248a Sr), bijvoorbeeld voor een webcam; de nadruk ligt in dit artikel meer op de communicatiefase; de fase waarin het kind op internet in chat- en e-mailverkeer door de dader wordt bewerkt en verleid. Uit de inhoud van de desbetreffende chat- en e-mailberichten zal veelal het oogmerk van de dader op het plegen van seksueel misbruik kunnen worden afgeleid;
- Voor strafbaarstelling is wel vereist dat het gedrag van de dader zich concretiseert tot een voorstel voor een ontmoeting met het kind gevolgd door 'enige handeling gericht op het verwezenlijken van die ontmoeting' (voorbereidingshandeling); er is voor strafbaarheid dus meer nodig dan het uitsluitend op internet communiceren met een kind en het daarbij maken van seksuele toespelingen. (Als voorbeeld noemt de wetgever de omstandigheid dat de verdachte zich daadwerkelijk begeeft naar de voor de ontmoeting afgesproken plek. (MvT, Tweede Kamer 2008-2009, 31810, nr.3, p. 6-7);
- Oogmerk van de dader moet zijn gericht op het plegen van ontuchtige handelingen of het vervaardigen van een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij het slachtoffer is betrokken;
- Opzet op de leeftijd is sinds 1 maart 2019 geobjectiveerd.
- Door opname van dit artikel in art. 67 Sv, behoren diverse bijzondere opsporingsbevoegdheden (met name valt te denken aan de verschillende bevoegdheden om vastgelegde gegevens te vorderen en van veroordeelden voor dit delict DNA-materiaal af te nemen) en dwangmiddelen, zoals de toepassing van voorlopige hechtenis, tot de mogelijkheden.
- Door opname van dit artikel in art. 167a Sv, is ook het zogenaamde '*hoorrecht*' van toepassing. (zie pagina 62)

Art. 248e **grooming**

(Vanaf 1 januari 2010)
(Staatsblad 543/544)

Hij die door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst een persoon van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, een ontmoeting voorstelt met het oogmerk ontuchtige handelingen met die persoon te plegen of een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij die persoon is betrokken, te vervaardigen wordt, indien hij enige handeling onderneemt gericht op het verwezenlijken van die ontmoeting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- De strafbaarstelling richt zich nadrukkelijk op het grijze gebied waarin nog geen sprake is van het plegen van daadwerkelijk seksueel misbruik, maar waar wel misbruik wordt gemaakt van de open communicatiemogelijkheden op internet om kinderen te benaderen en tot misbruik te verleiden.;
- Onder 'grooming' wordt verstaan: het door een volwassen persoon op internet (in het bijzonder sociale netwerk- en profielsites, chatrooms, nieuwsgroepen, etc.) actief benaderen en verleiden van minderjarigen met als uiteindelijk doel het plegen van seksueel misbruik of het vervaardigen van kinderpornografisch materiaal met die minderjarige; grooming is veelal een langer lopend proces waarbij de dader door veelvuldig chat- en e-mailcontact langzaam het vertrouwen wint van het kind, het kind verleidt tot het delen van intimiteiten en op die wijze het kind in de digitale wereld vatbaar maakt voor seksueel misbruik in de fysieke wereld;
- Ook het gebruik van mobiele telefonie valt onder de bepaling; kinderen maken immers op steeds jongere leeftijd en steeds meer gebruik van de SMS, MMS, WhatsApp en e-mail functionaliteiten van mobiele telefoons. Het is niet uitgesloten dat 'grooming' ook via die wegen plaatsvindt;
- Voor strafbaarheid is niet vereist dat het contact op internet daadwerkelijk leidt tot fysiek contact tussen kind en dader, of een feitelijk door het kind gepleegde seksuele handeling (zoals vereist in art. 248a Sr), bijvoorbeeld voor een webcam; de nadruk ligt in dit artikel meer op de communicatiefase; de fase waarin het kind op internet in chat- en e-mailverkeer door de dader wordt bewerkt en verleid. Uit de inhoud van de desbetreffende chat- en e-mailberichten zal veelal het oogmerk van de dader op het plegen van seksueel misbruik kunnen worden afgeleid;
- Voor strafbaarstelling is wel vereist dat het gedrag van de dader zich concretiseert tot een voorstel voor een ontmoeting met het kind gevolgd door 'enige handeling gericht op het verwezenlijken van die ontmoeting' (voorbereidingshandeling); er is voor strafbaarheid dus meer nodig dan het uitsluitend op internet communiceren met een kind en het daarbij maken van seksuele toespelingen. (Als voorbeeld noemt de wetgever de omstandigheid dat de verdachte zich daadwerkelijk begeeft naar de voor de ontmoeting afgesproken plek. (MvT, Tweede Kamer 2008-2009, 31810, nr.3, p. 6-7);
- Oogmerk van de dader moet zijn gericht op het plegen van ontuchtige handelingen of

het vervaardigen van een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij het slachtoffer is betrokken;

- Opzet op de leeftijd is niet geobjectiveerd ('weet of redelijkerwijs moet vermoeden'); met name als het gaat om contacten die gelegd en gevoerd worden via internet, waar gebruikelijk is dat men zijn ware identiteit en dus leeftijd verhult, kan het lastig zijn te bewijzen dat de verdachte wist of redelijkerwijs kon vermoeden dat het betreffende kind onder de 16 jaar was; ook indien in de contacten bijvoorbeeld een webcam gebruikt is, waarvan de beelden doorgaans niet erg helder zijn, geldt hetzelfde;
- Door het niet objectiveren van het leeftijdsvereiste zal vervolging op grond van dit artikel na een uitlokkingsactie van burger-bestrijders op internet niet snel succesvol zijn;
- Door opname van dit artikel in art. 67 Sv, behoren diverse bijzondere opsporingsbevoegdheden (met name valt te denken aan de verschillende bevoegdheden om vastgelegde gegevens te vorderen en van veroordeelden voor dit delict DNA-materiaal af te nemen) en dwangmiddelen, zoals de toepassing van voorlopige hechtenis, tot de mogelijkheden.
- Door opname van dit artikel in art. 167a Sv, is ook het zogenaamde '*hoorrecht*' van toepassing. (zie pagina 62)

Art. 248f

door dwang aanzetten tot het plegen van ontucht met een derde

(NIEUW vanaf 1 maart 2014)

(Staatsblad 74/2014)

Hij die door dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid, het plegen van ontucht door een persoon van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Toelichting:

- Iedere persoon kan dit feit plegen.
- De gedragingen die onder deze strafbaarstelling vallen zullen onder omstandigheden kunnen worden gekwalificeerd als strafbare deelneming aan bijvoorbeeld verkrachting (artikel 242 Sr) of koppelarij (artikel 250 Sr). Met het oog op een effectieve bescherming van kinderen en omwille van een duidelijke normstelling heeft de wetgever ervoor gekozen dit feit afzonderlijke strafbaar te stellen.
- Bij verkrachting is de strafbedreiging hoger. Vooral nog zijn er geen aanwijzingen dat 242 Sr niet toegepast kan worden als de bestanddelen van 248f Sr ook zijn vervuld.
- Opvallend is dat - anders dan in andere artikelen - dwang naast (bedreiging met) geweld of een andere feitelijkheid wordt genoemd. Er moet dus sprake zijn van dwang óf (bedreiging met) geweld of een andere feitelijkheid en niet van dwingen door (bedreiging met) geweld of een andere feitelijkheid. Het middel moet van voldoende kaliber zijn om de weerstand van het slachtoffer te breken.

Art. 249

ontucht met misbruik van gezag/vertrouwen

(vanaf 1 december 1991)

(Staatsblad 519/1991)

1. *Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*
2. *Met dezelfde straf wordt gestraft:*
 - 1°. *de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen;*
 - 2°. *de bestuurder, arts, onderwijzer, beambte, opzichter of bediende in een gevangenis, rijksinrichting voor kinderbescherming, weeshuis, ziekenhuis of instelling van weldadigheid, die ontucht pleegt met een persoon daarin opgenomen;*
 - 3°. ***degene die, werkzaam in de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg, ontucht pleegt met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd.***

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in twee delen, die afzonderlijk toegelicht worden.

Deel 1: *Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Per **1 december 1991** is de tekst van dit artikel voor het laatst gewijzigd;
- Er moet sprake zijn van een bepaalde gezags- of machtsverhouding;
- Het doet niet ter zake van wie het initiatief uitgaat;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn, in elk geval minderjarig;
- De dader kan zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming);
- De relatie dader - slachtoffer moet in het proces-verbaal duidelijk omschreven worden;
- De biologische vader die zijn kind niet heeft erkend valt niet onder de strekking van dit artikel, tenzij het kind aan zijn zorg of waakzaamheid is toevertrouwd;
- Pupil is een minderjarige indien hij een voogd heeft (voogdijregister);
- HR: ook een onderwijzer(es) die buiten lesuren ontucht met zijn of haar minderjarige leerling pleegt valt onder de strekking van dit artikel;
- In dit artikel strafbaar gestelde handelingen kunnen ook ingevolge art. 247 strafbaar zijn. In dat geval gaat art. 249 voor. De bijzondere gaat voor de algemene strafbepaling (zie art. 55 lid 2 Sr).

Deel 2:

Met dezelfde straf wordt gestraft:

- 1°. *de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen;*
- 2°. *de bestuurder, arts, onderwijzer, beambte, opzichter of bediende in een gevangenis, rijksinrichting voor kinderbescherming, weeshuis, ziekenhuis of instelling van weldadigheid, die ontucht pleegt met een persoon daarin opgenomen;*
- 3°. **degene die, werkzaam in de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg, ontucht pleegt met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd.**

Toelichting:

- Tot **1 januari 1999** stond onder 2° ook vermeld 'rijkswerkenrichting' (St.blad 430/1998);
- Per **1 december 1997** werd onder 2° de benaming 'geneeskundige' gewijzigd in 'arts' (St.blad 655/1993);
- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers kunnen mannen en vrouwen zijn, zowel minder- als meerderjarigen;
- Het doet niet terzake van wie het initiatief uitgaat;
- Voorbeeld 'aan gezag onderworpen': inspecteur met agent van de ploeg;
- Voorbeeld 'aan waakzaamheid toevertrouwd': politieambtenaar –arrestant(e);
- **Het delict is t.a.v. personen die het kunnen plegen ook van toepassing op degenen die werkzaam zijn in de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg met personen die zich als patiënt of cliënte aan hun hulp of zorg hebben toevertrouwd. Huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten e.d. vallen nu dus onder dit artikel indien zij ontucht plegen met hun patiënt.**

Art. 249

ontucht met misbruik van gezag

(van 1 mei 1984 tot 1 december 1991)

(Staatsblad 92/1984)

1. *Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*
2. *Met dezelfde straf wordt bestraft:*
 - 1°. *de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen:*
 - 2°. *de bestuurder, geneeskundige, onderwijzer, beambte, opzichter of bediende in een gevangenis, rijkswerkinrichting, rijksinrichting voor kindbescherming, weeshuis, ziekenhuis of instelling van weldadigheid, die ontucht pleegt met een persoon daarin opgenomen.*

Opmerking: Dit artikel is te splitsen in twee delen, die afzonderlijk toegelicht worden.

Deel 1: *Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.*

Toelichting:

- Er moet sprake zijn van een bepaalde gezags- of machtsverhouding;
- Het doet niet ter zake van wie het initiatief uitgaat;
- De dader kan zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn, in elk geval minderjarig;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming);
- De relatie dader - slachtoffer moet in het proces-verbaal duidelijk omschreven worden;
- De biologische vader die zijn kind niet heeft erkend valt NIET onder de strekking van dit artikel, tenzij het kind aan zijn zorg of waakzaamheid is toevertrouwd;
- Pupil is een minderjarige indien hij een voogd heeft (voogdijregister);
- HR: ook een onderwijzer(es) die buiten lesuren ontucht met zijn of haar minderjarige leerling pleegt valt onder de strekking van dit artikel;
- In dit artikel strafbaar gestelde handelingen kunnen ook ingevolge art. 247 strafbaar zijn. In dat geval gaat art. 249 voor. De bijzondere gaat voor de algemene strafbepaling (zie art. 55 lid 2);
- In dit artikel geldt 'gemeenschap' wel als 'ontucht'.

Deel 2

Met dezelfde straf wordt gestraft:

- 1°. de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen:*
- 2°. de bestuurder, geneeskundige, onderwijzer, beambte, opzichter of bediende in een gevangenis, rijkswerkenrichting, rijksinrichting voor kindbescherming, weeshuis, ziekenhuis of instelling van weldadigheid, die ontucht pleegt met een persoon daarin opgenomen.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Slachtoffers kunnen mannen en vrouwen zijn, zowel minder- als meerderjarig;
- Het doet niet ter zake van wie het initiatief uitgaat;
- Voorbeeld 'aan gezag onderworpen': inspecteur met agent van de ploeg;
- Voorbeeld 'aan waakzaamheid toevertrouwd': politieambtenaar - arrestant(e).

Art. 250

koppelarij

(vanaf 1 februari 1994)

(Staatsblad 679/1993)

1. Wordt gestraft:

- 1°. *met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die het plegen van ontucht door zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert;*
- 2°. *met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die, buiten de gevallen genoemd onder 1e., het plegen van ontucht door een minderjarige wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert.*
2. *Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf **een gewoonte** maakt, kunnen de gevangenisstraffen met een derde worden verhoogd.*

Opmerking: Lid 1 van dit artikel is te splitsen in twee delen, die afzonderlijk toegelicht worden:

Deel 1:

Wordt gestraft:

- 1°. *met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die het plegen van ontucht door zijn minderjarige kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert.*

Toelichting:

- De dader moet niet zelf de ontucht plegen, maar hij moet die opzettelijk teweegbrengen of bevorderen tussen anderen, van wie één zijn minderjarig (stief)kind etc. is;
- De gezags-/machtsrelatie is dezelfde als in art. 249, lid 1;
- Bevorderen is te omschrijven als begunstigen, in de hand werken of behulpzaam zijn;
- De dader kan zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Het slachtoffer kan een jongen of een meisje zijn, in elk geval minderjarig;
- De dader hoeft de leeftijd van het slachtoffer niet te weten (absolute bescherming).

Deel 2:

Wordt gestraft:

- 2°. *met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die, buiten de gevallen genoemd onder 1e., het plegen van ontucht door een minderjarige wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert.*

Toelichting:

- Daders kunnen zowel mannelijk als vrouwelijk zijn;
- Alle minderjarigen kunnen slachtoffer zijn, er is geen sprake van een gezags- / machtsrelatie;
- De dader moet weten of redelijkerwijs vermoeden dat het slachtoffer minderjarig is;
- Weet de dader dat slachtoffer minderjarig is dan pleegt hij een opzetmisdrijf, zou hij dit redelijkerwijs hebben moeten vermoeden, dan pleegt hij een schuld misdrijf;
- Koppelaarij is niet aan bepaalde middelen gebonden en in dat opzicht valt een verschil waar te nemen tussen de koppelaar en de uitlokker.

Lid 2: Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf **een gewoonte** maakt, kunnen de gevangenisstraffen met een derde worden verhoogd.

Toelichting:

- 'Beroep' is komen te vervallen.

Art. 250
koppelaarij

(van 13 augustus 1936 tot 1 februari 1994)

(Staatsblad 203/1936 en 92/1984)

1. **Wordt gestraft:**
 - 1°. *met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die het plegen van ontucht door zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert;*
 - 2°. *met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die, buiten de gevallen genoemd onder 1°, het plegen van ontucht door een minderjarige wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert.*
2. *Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf een beroep of een gewoonte maakt, kunnen de gevangenisstraffen met een derde worden verhoogd.*

Art. 250bis **houden van bordelen**

(van 1 februari 1994 tot 1 oktober 2000)

(Staatsblad 679/1999)

(DIT ARTIKEL IS VERVALLEN PER 1 OKTOBER 2000)

(Staatsblad 464/1999)

1. *Hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en geldboete van de derde categorie, hetzij met één van deze straffen wordt gestraft degene die van het opzettelijk teweegbrengen of bevorderen van seksuele handelingen van anderen met derden een beroep maakt, indien*
 - 1°. *dit bij gemeentelijke verordening is verboden;*
 - 2°. *dit geschiedt zonder een vergunning voorzover bij gemeentelijke verordening een desbetreffende vergunning is vereist;*
 - 3°. *dit geschiedt ten aanzien van personen voor wier arbeid hier te lande een tewerkstellingsvergunning als bedoeld in de Wet arbeid buitenlandse werknemers (Stb. 1978, 737) is vereist;*
2. *Hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met één van deze straffen wordt gestraft:*
 - 1°. *degene die een ander door geweld of een andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid dwingt, dan wel door misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of door misleiding beweegt hem of haar uit de opbrengst van zijn of haar seksuele handelingen te bevoordelen;*
 - 2°. *degene die een ander beweegt hem of haar uit de opbrengst van zijn of haar seksuele handelingen te bevoordelen, indien die ander minderjarig is.*
3. *De schuldige aan een van de in het tweede lid omschreven misdrijven wordt gestraft met hetzij gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met één van deze straffen, indien:*
 - 1°. *de minderjarige de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt;*
 - 2°. *geweld of een andere feitelijkheid als bedoeld in het tweede lid, zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft.*

Art. 251

ontzetting van bepaalde rechten

(vanaf 1 januari 2005)

(Staatsblad 645/2004)

1. *Bij veroordeling wegens een der in de artikelen 240b tot en met 247 onderscheidenlijk 248a tot en met 250 omschreven misdrijven, kan ontzetting van de in artikel 28, eerste lid, onder 1°, 2° en 4°, vermelde rechten worden uitgesproken.*
2. *Indien de schuldige aan een der misdrijven in de artikelen 240b tot en met 247 en 248a tot en met 250 omschreven, het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.*

Toelichting:

- De tekstuele wijzigingen betreffen toevoeging van artikelen.
- De in het eerste lid genoemde rechten betreffen:
 - 1°. het bekleden van ambten of van bepaalde ambten;
 - 2°. het dienen bij de gewapende macht;
 - 3°. het zijn van raadsman of gerechtelijk bewindvoerder;
- De wijzigingen betreffen toevoeging van een aantal artikelen, waaronder kinderporno.

Art. 251

ontzetting van bepaalde rechten

(vanaf 1 februari 1994 – 1 januari 2005)

(Staatsblad 92/1984 , 139/1986 en 385/1985)

1. *Bij veroordeling wegens een der in de artikelen 242 tot en met 247 en 248a tot en met 250a omschreven misdrijven, kan ontzetting van de in artikel 28, eerste lid, onder 1°, 2° en 4°, vermelde rechten worden uitgesproken.*
2. *Indien de schuldige aan een der misdrijven in de artikelen 248a tot en met 250a omschreven, het misdrijf in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet."*

Toelichting:

- De in het eerste lid genoemde rechten betreffen:
 - 1°. het bekleden van ambten of van bepaalde ambten;
 - 2°. het dienen bij de gewapende macht;
 - 3°. het zijn van raadsman of gerechtelijk bewindvoerder.

Art. 254
ontuchtige handelingen met dieren
(NIEUW vanaf 1 juli 2010)
(Staatsblad 111/2010.....)

Hij die ontuchtige handelingen pleegt met een dier wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en zes maanden of geldboete van de vierde categorie.

Toelichting:

- Seksuele handelingen met dieren zullen in beginsel als ontuchtig worden beschouwd.
- Of handelingen met een dier als seksueel kunnen worden aangemerkt is afhankelijk van de intentie van de dader.
- Van doorslaggevend belang is of de handelingen een seksuele strekking hebben. In geval van kunstmatige inseminatie is daarvan in beginsel geen sprake. Ook handelingen die passen bij normaal contact tussen mens en dier, zoals aaien en knuffelen, zullen in beginsel niet als zodanig worden beschouwd. Het gaat echter niet zo ver dat er van binnendringen sprake moet zijn.

Art. 254a **dierenporno**

(NIEUW vanaf 1 juli 2010)

(Staatsblad 111/2010)

1. *Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding – of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding – van een ontuchtige handeling, waarbij een mens en een dier zijn betrokken of schijnbaar zijn betrokken, verspreidt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of in bezit heeft.*
2. *Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft degene die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of een gewoonte maakt.*

Toelichting:

- Iedere persoon kan de feiten zoals bedoeld in dit artikel plegen.
- Het zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang verschaffen tot dierenporno is niet als zodanig strafbaar gesteld. Eventuele vervolghandelingen, zoals het bezitten, zijn uiteraard wel strafbaar.
- Bij een afbeelding moet gedacht worden aan een foto, tekening, prenten, platen, hologram, film, videoclip of beeld,.
- Gegevensdrager: dit zijn o.a. videobanden, dvd's, floppy's, cd-roms, geheugenkaarten, harde schijven e.d.
- Seksuele handelingen met dieren zullen in beginsel als ontuchtig worden beschouwd. Of handelingen met een dier als seksueel kunnen worden aangemerkt is afhankelijk van de intentie van de dader. Van doorslaggevend belang is of de handelingen een seksuele strekking hebben. In geval van kunstmatige inseminatie is daarvan in beginsel geen sprake. Ook handelingen die passen bij normaal contact tussen mens en dier, zoals aaien en knuffelen, zullen in beginsel niet als zodanig worden beschouwd. Het gaat echter niet zo ver dat er van binnendringen sprake moet zijn.
- Dit artikel ziet alleen toe op afbeeldingen waarbij mens én dier zijn betrokken. Als er alleen dieren op de afbeelding staan, valt de afbeelding buiten de reikwijdte van dit artikel.
- Ook virtuele dierenpornografie valt onder de strafbaarstelling. Zie hierover artikel 240b Sr, met dien verstande dat het hier niet om kinderen maar om dieren gaat.
- Door opname van dit artikel in art. 67 Sv, behoren diverse bijzondere opsporingsbevoegdheden (met name valt te denken aan de verschillende bevoegdheden om vastgelegde gegevens te vorderen en van veroordeelden voor dit delict DNA-materiaal af te nemen) en dwangmiddelen, zoals de toepassing van voorlopige hechtenis, tot de mogelijkheden;

Art. 167a SV
Hoorrecht
(sinds 1 oktober 2002)

Terzake van een misdrijf, omschreven in artikel 245, 247 of 248a, 248d of 248e van het Wetboek van Strafrecht en gepleegd ten aanzien van een minderjarige die twaalf jaren of ouder is, stelt het openbaar ministerie de minderjarige zo mogelijk in de gelegenheid zijn mening over het gepleegde feit kenbaar te maken.

Toelichting:

- aan art. 167a Sv zijn per 1 januari 2010 de (nieuwe) artikelen **248 d en 248 e** toegevoegd;
- Middels het *hoorrecht* kan de minderjarige van 12 jaar en ouder een mening geven over het gepleegde feit. Het gaat dus niet om een mening over de wenselijkheid van wel of niet vervolgen. Die beslissing ligt bij de OVJ.